

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
118-0-Рев-09-000 096
Бања Лука, 26.08.2009. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Јанка Нинића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиле Г. Ш. из Б. Л., Ул. ... бр. ..., заступа је пуномоћник Р. П., адвокат из Б. Л., ... бр. ..., против туженог ТП М. АД Б. Л., заступа га директор В. П., ради заштите права из радног односа, одлучујући по ревизији тужиле против пресуде Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Ж-08-000 439 од 30.10.2008. године, на сједници одржаној дана 26.08.2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бања Луци број 071-0-П-06-001 513 од 10.07.2008. године, дјелимичним усвајањем тужбе, обавезан је тужени да тужилци на име мање исплаћене плате за период од 01.01.2002. до 30.09.2003. године исплати 686,91 КМ и на име накнаде за топли оброк износ од 114,82 КМ са законском затезном каматом од 01.10.2003. године до исплате. Истовремено, одбијен је њен захтјев да се поништи као незаконито рјешење туженог бр. 1771/03 од 16.05.2003. године, којим јој је отказан уговор о раду, као и захтјев за враћање на рад код туженог и распоређивање на радно мјесто на којем је радила прије доношења тога рјешења или на друго радно мјесто које одговара њеној стручној спреми. Одбијен је и захтјев за накнаду штете по основу изгубљене зараде за период од 30.09.2003. до 15.04.2008. године у износу од 11.779,51 КМ да доспјелом каматом у износу од 7.970,85 КМ и даљом законском затезном каматом на главни дуг почев од 16.04.2008. године, као и захтјев за исплату регреса за период од 2001. до 2003. године и уплату доприноса по основу рада за период од 30.9.2003. године, па до њеног враћања на рад.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Ж-08-000 439 од 30.10.2008. године жалба тужиле против одбијајућег дијела те првостепене пресуде одбијена је као неоснована.

Благовременом и дозвољеном ревизијом тужилца оспорава законитост те другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и због

погрешне примјене материјалног права, истичући: да другостепени суд став о неоснованости тужбених захтјева погрешно налази у одредбама члана 7. и 123. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03, 85/03 и 63/07 - у даљем тексту: ЗПП), јер да тужила „ниједним проведеним доказом није доказала основаност својих навода нити чињенице на којима темељи свој захтјев“; да је тај став о терету доказивања, када су у питању радни спорови, противан изричитој одредби члана 115. став 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 38/00, 26/01, 40/00, 47/02, 38/03, 66/03 и 20/07) - да је послодавац у обавези, да у случају спора пред надлежним судом, докаже постојање разлога за отказ уговора о раду; да јој је, према томе, погрешном примјеном материјалног права суд наметнуо обавезу послодавца; да је посљедица тога и неосновано одбијање њене жалбе против првостепене пресуде, јер да тужени није доказао да је поступио по одредбама члана 113. Закона о раду, т.ј., да није постојала могућност да је распореди на неко друго радно мјесто; да исто тако није доказао да је у свему поступио по одредбама члана 124. и 125. тога закона, јер да је програм за рјешавање вишка радника донио дана 15.05.2003. године, дакле, само један дан прије доношења спорног рјешења. Предлаже да се та пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење, или да се преиначи тако да се тужбени захтјеви у цјелини усвоје уз обавезу туженог да јој накнаде и трошкове ревизионог поступка.

У одговору на ревизију тужени оспорава њену основаност и предлаже да се она одбије.

Размотривши ревизију и побијану пресуду по одредбама члана 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП), затим одговор туженог и цјелокупне списе предметне правне ствари, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Из оспорене одлуке туженог бр. 1771/03 од 16.05.2003. године произлази да се тужили уговор о раду отказује из економских и организационих разлога, дакле, из разлога предвиђеног одредбама члана 113. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 38/00, 26/01, 40/00, 47/02 и 38/03). А у таквој ситуацији нема мјеста примјени одредаба члана 115. став 3. тога закона - да је у случају спора пред надлежним судом, послодавац дужан да докаже постојање разлоге за отказ уговора о раду. Наиме, из одредаба става 1. и 2. тога члана јасно произлази да таква обавеза постоји само када је отказ уговора о раду дат због теже повреде радних обавеза, дакле, из разлога предвиђеног одредбама члана 113. став 1. тачка 1. Закона о раду. Према томе, у овој правној ствари, када је у питању терет доказивања правно релевантних чињеница, важе одредбе члана 7. и члана 123. став 1. ЗПП-а, како то правилно налази и другостепени суд. Слиједи да је напријед истакнути приговор тужиле о повреди одредаба члана 115. став 3. Закона о раду и посљедицама те наводне повреде - неоснован.

Према томе, жалба тужиле против дијела првостепене пресуде у овој правној ствари, којим су одбијени њени тужбени захтјеви, указује се законитом, уз напомену, да овај (ревизиони) суд налази да су ваљани разлози неусвајања тих тужбених захтјева и у првостепеној пресуди. Наиме, из поднесака тужиле

од 29.12.2003. године и 27.08.2004. године произлази да она оспорава предметну одлуку туженог само у дијелу којим је одређен дан престанка њеног радног односа (30.09.2003. године), те да је тек поднеском од 18.9.2007. године тај захтјев измијенила тражећи поништење спорне одлуке у цјелини. Тиме је промијењена истовјетност тога захтјева, а што представља преиначење тужбе у смислу одредаба члана 56. став 1. ЗПП-а. Материјална-правна посљедица такве процесне радње је у томе да се о захтјеву истакнутом у преиначеној тужби одлука доноси према времену подношења тог новог захтјева. Наиме, у таквој ситуацији ради се у ствари о посредном повлачењу раније истакнутог захтјева и његова замјена новим, другачијим захтјевом, а што је у овој правној ствари услиједило по протеку једногодишњег рока из члана 105. став 2. Закона о раду.

А код чињенице да оспорено рјешење остаје на снази и чињенице да је њиме одређено да радни однос тужиле код туженог престаје дана 30.9.2003. године, опада и основаност осталих (акцесорно) тужбених захтјева, који се односе на њена потраживања за период послје престанка тог радног односа.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена. Такође налази да у проведеном поступку није било недостатака који би се односили на страначке способности и заступање странака у овом спору, на се отуда ревизија тужиле одбија као неоснована на основу члана 248. ЗПП-а.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић